มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ
Occupational Standard and Professional Qualifications

สาขาวิชาชีพอนุรักษ์งานศิลปหัตถกรรมและงานพื้นบ้าน
สาขาการแสดงศิลปะไทยและวัฒนธรรมสร้างสรรค์ อาชีพนักแสดงหมอลำ

จัดทำโดย สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)

1. ชื่อมาตรฐานอาชีพ

สาขาวิชาชีพอนุรักษ์งานศิลปหัตถกรรมและงานพื้นบ้าน สาขาการแสดงศิลปะไทยและวัฒนธรรมสร้างสรรค์ อาชีพนักแสดงหมอลำ

2. ประวัติการปรับปรุงมาตรฐาน

N/A

3. ทะเบียนอ้างอิง (Imprint)

N/A

4. ข้อมูลเบื้องต้น

หมอลำในฐานะศิลปะการแสดงพื้นบ้านของภาคอีสานนั้น ได้รับการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องจากทั้งภาครัฐและภาคเอกชน มีการส่งเสริมในเชิงนโยบายและโครงการต่าง ๆ ตลอดจนการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับหมอลำในหลายระดับ ตั้งแต่ระดับชุมชนไปจนถึงระดับชาติ
สะท้อนให้เห็นถึงการยอมรับในคุณค่าทางวัฒนธรรมและศักยภาพเชิงเศรษฐกิจของหมอลำในสังคมไทย

คุณลักษณะของการแสดงหมอลำในฐานะมรดกทางวัฒนธรรมของประเทศไทยมีความซับซ้อนและลึกซึ้ง ทั้งในด้านโครงสร้างศิลปะ ดนตรี ภาษา วรรณกรรมพื้นบ้าน การเคลื่อนไหวร่างกาย การเล่าเรื่อง ตลอดจนความเชื่อและจิตวิญญาณของชุมชน ทักษะเหล่านี้ต้องอาศัยการฝึกฝนอย่างยาวนานและการสืบทอดผ่านรุ่นต่อรุ่น จึงควรได้รับการพิจารณาและกำหนดมาตรฐานอาชีพให้สอดคล้องกับบริบททางวัฒนธรรมท้องถิ่น
โดยมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมการสืบทอดและต่อยอดสู่การเป็นมาตรฐานวิชาชีพ

มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ ในสาขาวิชาชีพอนุรักษ์งานศิลปหัตถกรรมและงานพื้นบ้าน สาขาการแสดงศิลปะไทยและวัฒนธรรมสร้างสรรค์ อาชีพนักแสดงหมอลำ จึงมุ่งส่งเสริมให้กลุ่มอาชีพนักแสดงหมอลำมีมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของนักแสดง ผู้ประกอบการ ตลอดจนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุก ๆ ระดับในวิชาชีพ มีความเหมาะสมกับบริบทประเทศไทย และเป็นที่ยอมรับทั้งในประเทศและระดับสากล
โดยกำหนดระดับมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพของอาชีพนักแสดงหมอลำไว้ 8 ระดับ ดังนี้

ระดับ 1 หมอลำฝึกหัด หมายถึง ผู้ที่มีทักษะเบื้องต้น สามารถร้องจังหวะง่าย ๆ ได้

ระดับ 2 หมอลำพื้นฐาน หมายถึง ผู้ที่มีทักษะพื้นฐาน ร้องเพลงลูกทุ่งหมอลำมีทักษะการใช้เสียงในทำนองต่างๆ ถูกที่ ถูกจังหวะ

ระดับ 3 หมอลำใหม่ หมายถึง เรียนรู้พื้นฐานการลำ เช่น เสียงลำ การเอื้อน การขึ้นกลอนยังไม่สามารถลำสดหรือลำโต้ตอบได้คล่อง อาจเริ่มแสดงในงานเล็ก ๆ หรือในสถานศึกษา

ระดับ 4 หมอลำน้อย หมายถึง ผู้ที่มีทักษะการร้องหมอลำเป็นอย่างดี สามารถแสดงเป็นตัวรองได้

ระดับ 5 หมอลำใหญ่ หมายถึง หมอลำแนวหน้า ที่ได้รับความนิยม มีทักษะการแสดงเป็นอย่างดี สามารแสดงเป็นตัวเอกได้

ระดับ 6 หมอลำชั้นครู หมายถึง หมอลำที่มีทักษะหมอลำเป็นอย่างดี มีเทคนิคการลำและฟ้อนในแบบเฉพาะตัว สามารถผูกกลอนหมอลำได้ และสามารถถ่ายทอดการร้องให้กับผู้อื่นได้

ระดับ 7 หมอลำครูภูมิปัญญาหมายถึง ผู้ที่สามารถจัดการ และ ควบคุมภาพรวมของเวทีแสดง หัวหน้าคณะ / สมาคม มีผลงานบันทึกเสียง แผ่นเสียง เทป หรือการแสดงถ่ายทอดออกสื่อเป็นครูผู้ถ่ายทอดได้

ระดับ 8 ปราชญ์หมอลำ หมายถึง ผู้ที่สามารถสร้างนวัตกรรม องค์ความรู้ ออกแบบท่า เป็นผู้สร้างนวัตกรรมใหม่ในหมอลำ มีศูนย์การเรียนรู้ / ศูนย์ครูภูมิปัญญาพื้นบ้าน / เจ้าของสำนัก / หัวหน้าคณะ /มีผลงานบันทึกเสียง แผ่นเสียง เทป หรือการแสดงถ่ายทอดออกสื่อ เป็นแรงบันดาลใจให้หมอลำรุ่นหลัง ได้รับรางวัลเชิดชูเกียรติ / ได้รับการยอมรับทั้งในระดับชาติ เช่น ครูภูมิปัญญา
แนวทางในการพัฒนามาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพของอาชีพหมอลำในประเทศไทย จึงให้ความสำคัญกับการประยุกต์แนวคิดจากการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพสู่การรักษาอัตลักษณ์และคุณค่าทางวัฒนธรรมการแสดงพื้นบ้าน เพิ่มพูนความรู้ความสามารถให้กับนักแสดงอย่างเป็นระบบ และรองรับการสืบทอดศิลปะวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน เพื่อให้การจัดทำมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพฯ อาชีพนักแสดงหมอลำในครั้งนี้
นอกจากจะเป็นการพัฒนาและยกระดับสมรรถนะในการประกอบอาชีพของบุคลากรในสาขาวิชาชีพอนุรักษ์งานศิลปหัตถกรรมและงานพื้นบ้าน สาขาการแสดงศิลปะไทยและวัฒนธรรมสร้างสรรค์ อาชีพนักแสดงหมอลำให้มีสมรรถนะตามมาตรฐานอาชีพ สร้างโอกาสในการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพ ยังเป็นการสร้างเครือข่ายจัดทำ พัฒนา และเผยแพร่มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ ให้ระบบคุณวุฒิวิชาชีพ และมาตรฐานอาชีพเป็นที่รับรู้ และยอมรับในทุกภาคส่วน เพื่อเป็นประโยชน์ในการยกระดับมาตรฐานบุคลากรให้มีสมรรถนะ โดยผ่านการรับรองจากสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) เพื่อเป็นการสร้างโอกาสในการจ้างงาน และเป็นการกำหนดค่าตอบแทนที่ตรงกับความสามารถได้มากขึ้น และสอดคล้องกับการจ้างงานในปัจจุบัน

5. ประวัติการปรับปรุงมาตรฐานในแต่ละครั้ง

N/A

6. ครั้งที่

N/A

7. คุณวุฒิวิชาชีพที่ครอบคลุม (Professional Qualifications included)

สาขาวิชาชีพอนุรักษ์งานศิลปหัตถกรรมและงานพื้นบ้าน

สาขาการแสดงศิลปะไทยและวัฒนธรรมสร้างสรรค์

อาชีพนักแสดงหมอลำ ระดับ 5

8. คุณวุฒิวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง (Related Professional Qualifications)

N/A

9. หน่วยสมรรถนะทั้งหมดในมาตรฐานอาชีพ (List of All Units of Competence within this Occupational Standards)

รหัสหน่วยสมรรถนะ	**เนื้อหา**
L501	ลำและฟ้อนตามแบบหมอลำใหญ่
L502	ลำตามจังหวะและทำนองตามจังหวะแบบหมอลำใหญ่
L503	แสดงกลอนลำที่มีเนื้อหาแบบหมอลำใหญ่
L504	ลำได้ตามจังหวะและทำนองของเสียงแคนแบบหมอลำใหญ่

10. ระดับคุณวุฒิ

10.1 สาขาวิชาชีพอนุรักษ์งานศิลปหัตถกรรมและงานพื้นบ้าน สาขาการแสดงศิลปะไทยและวัฒนธรรมสร้างสรรค์ อาชีพนักแสดงหมอลำ ระดับ 5

คุณลักษณะของผลการเรียนรู้ (Characteristics of Outcomes)

ผู้ที่ได้รับการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพ นักแสดงหมอลำ ระดับ 5 นี้ ต้องมีความสามารถในการใช้และออกเสียงที่มีคุณภาพตามวาดลำแบบหมอลำใหญ่ ฟ้อนและแสดงลีลาสอดคล้องตามทำนองและจังหวะแบบหมอลำใหญ่ตามที่กำหนด สื่ออารมณ์ตรงตามบทบาทและเนื้อหาของกลอนลำแบบหมอลำใหญ่ตามที่กำหนด ลำตรงจังหวะแบบหมอลำใหญ่ตามที่กำหนด ลำถูกต้องตามทำนองแบบหมอลำใหญ่ตามที่กำหนด จัดเรียงเนื้อหากลอนลำได้ครบตามแบบหมอลำใหญ่ ตีความและสรุปเนื้อหาของกลอนลำได้แบบหมอลำใหญ่ตามที่กำหนด ลำได้ตรงกับทำนองเสียงสูงต่ำของเสียงแคนแบบหมอลำใหญ่ตามที่กำหนด ลำได้ตรงจังหวะตามสัดส่วนความสั้นยาวของเสียงแคนแบบหมอลำใหญ่ตามที่กำหนด

การเลื่อนระดับคุณวุฒิวิชาชีพ (Qualification Pathways)

ผู้ที่จะเข้าสู่คุณวุฒิวิชาชีพต้องมีคุณสมบัติดังนี้
- เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการแสดงหมอลำ หรืออาชีพที่เกี่ยวข้อง
- ผู้ที่จะได้รับคุณวุฒิวิชาชีพ อาชีพนักแสดงหมอลำ ระดับ 5 ต้องผ่านการประเมินหน่วยสมรรถนะ 4 หน่วยสมรรถนะ ตามที่กำหนด

หลักเกณฑ์การต่ออายุหนังสือรับรองมาตรฐานอาชีพ

N/A

กลุ่มบุคคลในอาชีพ (Target Group)

บุคคลในกลุ่มสาขาสาขาวิชาชีพอนุรักษ์งานศิลปหัตถกรรมและงานพื้นบ้าน สาขาการแสดงศิลปะไทยและวัฒนธรรมสร้างสรรค์ อาชีพนักแสดงหมอลำ

หน่วยสมรรถนะ (หน่วยสมรรถนะทั้งหมดของคุณวุฒิวิชาชีพนี้)

L501 ลำและฟ้อนตามแบบหมอลำใหญ่

L502 ลำตามจังหวะและทำนองตามจังหวะแบบหมอลำใหญ่

L503 แสดงกลอนลำที่มีเนื้อหาแบบหมอลำใหญ่

L504 ลำได้ตามจังหวะและทำนองของเสียงแคนแบบหมอลำใหญ่

ตารางแผนผังแสดงหน้าที่

1. ตารางแสดงหน้าที่ 1

ประกาศใช้ ณ

ตาราง 1 : FUNCTIONAL MAP แสดง KEY PURPOSE , KEY ROLES , KEY FUNCTION

ความมุ่งหมายหลัก Key Purpose	บทบาทหลัก Key Roles		หน้าที่หลัก Key Function	
คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย
เพื่อสงวนรักษามรดกภูมิปัญญาพื้นบ้าน สืบทอดศิลปะการแสดง และวัฒนธรรมสร้างสรรค์ ต่อยอดสู่มาตรฐานสากล	02	แสดงหมอลำเพื่อการอนุรักษ์ สืบทอด และสร้างสรรค์	021	แสดงหมอลำ

คำอธิบาย ตารางแผนผังแสดงหน้าที่เป็นแผนผังที่ใช้วิเคราะห์หน้าที่งานเพื่อให้ได้หน้าที่หลัก (Key Function)

2. ตารางแสดงหน้าที่ 1 (ต่อ)

ประกาศใช้ ณ

ตาราง 2 : FUNCTIONAL MAP แสดง KEY FUNCTION , UNIT OF COMPETENCE , ELEMENT OF COMPETENCE

หน้าที่หลัก Key Function		หน่วยสมรรถนะ Unit of Competence		หน่วยสมรรถนะย่อย Element of Competence	
รหัส	**คำอธิบาย**	**รหัส**	**คำอธิบาย**	**รหัส**	**คำอธิบาย**
021	แสดงหมอลำ	L501	ลำและฟ้อนตามแบบหมอลำใหญ่	L50101	ออกเสียงที่มีคุณภาพตามวาดลำแบบหมอลำใหญ่
				L50102	แสดงการฟ้อนด้วยลีลาที่สอดคล้องตามทำนองและจังหวะแบบหมอลำใหญ่
				L50103	สื่ออารมณ์ตรงตามบทบาทและเนื้อหาของกลอนลำแบบหมอลำใหญ่
		L502	ลำตามจังหวะและทำนองตามจังหวะแบบหมอลำใหญ่	L50201	ลำตรงจังหวะแบบหมอลำใหญ่
				L50202	ลำถูกต้องตามทำนองแบบหมอลำใหญ่
		L503	แสดงกลอนลำที่มีเนื้อหาแบบหมอลำใหญ่	L50301	ร้อยเรียงเนื้อหากลอนลำได้ครบตามแบบหมอลำใหญ่
				L50302	ตีความและสรุปเนื้อหาของกลอนลำได้แบบหมอลำใหญ่
		L504	ลำได้ตามจังหวะและทำนองของเสียงแคนแบบหมอลำใหญ่	L50401	ลำได้ตรงกับทำนองเสียงสูงต่ำของเสียงแคนที่ได้ฟังแบบหมอลำใหญ่ตามที่กำหนดได้
				L50402	ลำได้ตรงจังหวะตามสัดส่วนความสั้นยาวของเสียงแคนที่ได้ฟังแบบหมอลำใหญ่ตามที่กำหนดได้

คำอธิบาย

ตารางแผนผังแสดงหน้าที่ (ต่อ) เป็นแผนผังที่ใช้วิเคราะห์หน้าที่งานหลังจากได้หน้าที่หลัก (Key Function) เพื่อให้ได้ หน่วยสมรรถนะ (Unit of Competence) และหน่วยสมรรถนะย่อย (Element of Competence)

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ L501

2. ชื่อหน่วยสมรรถนะ ลำและฟ้อนตามแบบหมอลำใหญ่

3. ทบทวนครั้งที่ N/A

4. สร้างใหม่ ☑ **ปรับปรุง** ☐

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

หน่วยสมรรถนะนี้ประกอบไปด้วย ความรู้และทักษะในการลำและฟ้อนตามแบบหมอลำใหญ่
โดยสามารถใช้และออกเสียงที่มีคุณภาพตามวาดลำแบบหมอลำใหญ่ตามที่กำหนด ฟ้อนและแสดงลีลาสอดคล้องตามทำนองและจังหวะแบบหมอลำใหญ่ตามที่กำหนด เช่น ทำนองลำทางสั้น ทำนองลำย่าว ทำนองลำเดินออกฉากของตัวเอก เป็นต้น โดยสื่ออารมณ์ตรงตามบทบาทและเนื้อหาของกลอนลำแบบหมอลำใหญ่ตามที่กำหนด เช่น กลอนคดีโลก กลอนคดีธรรม เป็นต้น

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☐	☑	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

นักแสดงหมอลำ

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

N/A

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

N/A

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
L50101 ออกเสียงที่มีคุณภาพตามวาดลำแบบหมอลำใหญ่	1. ลำด้วยน้ำเสียงชัดเจนตามแบบหมอลำใหญ่ 2. ลำด้วยน้ำหนักของเสียงสม่ำเสมอตามแบบหมอลำใหญ่ 3. ลำด้วยเสียงไม่สั่นเครือตามแบบหมอลำใหญ่	การสาธิตการปฏิบัติงาน แฟ้มสะสมผลงาน
L50102 แสดงการฟ้อนด้วยลีลาที่สอดคล้องตามทำนองและจังหวะแบบหมอลำใหญ่	1. แสดงลีลาตามทำนองและจังหวะตามวาดลำตามแบบหมอลำใหญ่ 2. ฟ้อนได้เข้ากับจังหวะและทำนอง สอดคล้องกับเนื้อหากลอนลำตามแบบหมอลำใหญ่	การสาธิตการปฏิบัติงาน แฟ้มสะสมผลงาน
L50103 สื่ออารมณ์ตรงตามบทบาทและเนื้อหาของกลอนลำแบบหมอลำใหญ่	1. ใช้สีหน้า และสายตาสื่อสารอารมณ์ตามบทบาท และเนื้อหาของกลอนลำตามแบบหมอลำใหญ่ 2. แสดงท่าทางได้ตามบทบาท และเนื้อหาของกลอนลำตามแบบหมอลำใหญ่	การสาธิตการปฏิบัติงาน แฟ้มสะสมผลงาน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

N/A

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) ความต้องการด้านทักษะ

1. ลำและฟ้อนตามแบบหมอลำใหญ่ โดยใช้และออกเสียงที่มีคุณภาพตามวาดลำแบบหมอลำน้อย
2. ฟ้อนและแสดงลีลาสอดคล้องตามทำนองและจังหวะแบบหมอลำใหญ่
3. สื่ออารมณ์ตรงตามบทบาทและเนื้อหาของกลอนลำแบบหมอลำใหญ่

(ข) ความต้องการด้านความรู้

เข้าใจบทบาท และเนื้อหาของกลอนลำ

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

หลักฐานที่ต้องการจะกำหนดข้อแนะนำเกี่ยวกับการประเมิน และควรที่จะใช้ประกอบร่วมกันกับเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Performance Criteria) และทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

1. การแสดงที่นำเสนอผ่านภาพถ่าย VDO หรือสื่อ Social media ในรูปแบบต่าง ๆ
2. เกียรติบัตร วุฒิบัตรเกี่ยวกับการแสดงหมอลำ และ/หรือ
3. เอกสารรับรองและผลการประเมินจากบุคลากรหรือผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับสาขาอาชีพ

(ข) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

1. ใบผ่านการอบรมในหลักสูตรที่เกี่ยวกับการแสดงหมอลำ (ถ้ามี)

(ค) คำแนะนำในการประเมิน

ประเมินเกี่ยวกับลำและฟ้อนตามแบบหมอลำใหญ่

(ง) วิธีการประเมิน

1. สาธิตการปฏิบัติงาน
2. แฟ้มสะสมผลงาน

15. ขอบเขต (Range Statement)

ขอบเขตอธิบายถึงขอบเขตของการปฏิบัติงาน และสภาพแวดล้อมอื่น ๆ หรือสถานการณ์อื่น ๆ ที่มีผลกระทบต่อการทำงาน รวมถึงเครื่องมือ อุปกรณ์ เทคโนโลยี ทรัพยากรที่ใช้ หรือข้อกำหนดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(ก) คำแนะนำ

1. ผู้เข้ารับการประเมินจะต้องลำและฟ้อนตามทำนองแบบหมอลำใหญ่ที่กำหนดไว้ เช่น ทำนองลำทางสั้น ทำนองลำยาว ทำนองลำเดินออกฉากของตัวเอก เป็นต้น
2. ผู้เข้ารับการประเมินจะต้องรู้และเข้าใจบทบาท และเนื้อหาของกลอนลำที่กำหนดไว้ เช่น กลอนคดีโลก กลอนคดีธรรม เป็นต้น

(ข) คำอธิบายรายละเอียด

ผู้เข้ารับการประเมินต้องลำและฟ้อนตามกลอนลำที่กำหนดได้ โดยใช้และออกเสียงที่มีคุณภาพตามวาดลำแบบหมอลำใหญ่ คือ ลำด้วยน้ำเสียงชัดเจน ลำด้วยน้ำหนักของเสียงสม่ำเสมอ ลำด้วยเสียงไม่สั่นเครือ

ฟ้อนและแสดงลีลาสอดคล้องตามทำนองและจังหวะแบบหมอลำใหญ่ คือ แสดงลีลาตามทำนองและจังหวะตามวาดลำ ฟ้อนได้เข้ากับจังหวะและทำนอง สอดคล้องกับเนื้อหากลอนลำ สื่ออารมณ์ตรงตามบทบาทและเนื้อหาของกลอนลำแบบหมอลำใหญ่ คือ ใช้สีหน้า และสายตาสื่อสารอารมณ์ตามบทบาทและเนื้อหาของกลอนลำ แสดงท่าทางได้ตามบทบาท และเนื้อหาของกลอนลำ

วาดลำ หมายถึง ทำนองลำซึ่งเกิดจากฉันทลักษณ์และเสียงสูงต่ำ สั้นยาว ของถ้อยคำที่ประกอบขึ้นเป็นบทกลอนที่เรียกว่ากลอนลำ

(ค) เครื่องมืออุปกรณ์และวัสดุที่จำเป็น

1. องค์กรที่มีหน้าที่รับรองสมรรถนะของบุคคลตามมาตรฐานอาชีพ CB จะต้องเตรียมเครื่องเสียง และ หมอแคนไว้ให้
2. ผู้เข้ารับการประเมินจะต้องแต่งกายด้วยชุดที่มีความสุภาพเหมาะสมกับการแสดง และต้องเตรียมแคนมาด้วย ในกรณีที่มีการแสดงในสถานการณ์ที่มีปฏิสัมพันธ์ผู้เข้ารับประเมินจะต้องจัดเตรียมนักแสดงร่วมที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องระหว่างปฏิบัติการทดสอบสมรรถนะดังกล่าวมาเอง

16. หน่วยสมรรถนะร่วม (ถ้ามี)

N/A

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

พิจารณาหลักฐานจากแฟ้มสะสมผลงานที่เป็นเอกสารรับรองผลงาน
รับรองความรู้ความสามารถที่ผ่านมาก่อนหน้าและให้ประเมินสมรรถนะของผู้เข้ารับการประเมินด้วยเครื่องมือประเมินความรู้และทักษะให้ครอบคลุมเกณฑ์การปฏิบัติงาน ทักษะและความรู้ที่ต้องการของหน่วยสมรรถนะนี้

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ L502

2. ชื่อหน่วยสมรรถนะ ลำตามจังหวะและทำนองตามจังหวะแบบหมอลำใหญ่

3. ทบทวนครั้งที่ N/A

4. สร้างใหม่ ☑ **ปรับปรุง** ☐

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

หน่วยสมรรถนะนี้ประกอบไปด้วยความรู้และทักษะในการแสดงออกด้านดนตรีแบบหมอลำใหญ่ โดยสามารถลำตรงจังหวะแบบหมอลำใหญ่ตามที่กำหนด ลำถูกต้องตามทำนองแบบหมอลำใหญ่ตามที่กำหนด เช่น ทำนองลำทางสั้น ทำนองลำย่าว ทำนองลำเดินออกฉากของตัวเอก เป็นต้น

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☐	☑	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

นักแสดงหมอลำ

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

N/A

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

N/A

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
L50201 ลำตรงจังหวะแบบหมอลำใหญ่	1. ลำด้วยเสียงที่ตรงตามความสั้นยาวของวาดลำตามแบบหมอลำใหญ่ 2. ลำได้ตามจังหวะตามแบบหมอลำใหญ่	การสาธิตการปฏิบัติงาน แฟ้มสะสมผลงาน
L50202 ลำถูกต้องตามทำนองแบบหมอลำใหญ่	1. ลำตรงตามระดับเสียงสูงต่ำและตรงตามคีย์ตามแบบหมอลำใหญ่ 2. ลำไม่หนีลายแคนตามแบบหมอลำใหญ่	การสาธิตการปฏิบัติงาน แฟ้มสะสมผลงาน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

N/A

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) ความต้องการด้านทักษะ
แสดงออกด้านดนตรีแบบหมอลำใหญ่ โดยลำตรงจังหวะ และลำถูกต้องตามทำนองแบบหมอลำใหญ่
(ข) ความต้องการด้านความรู้
เข้าใจจังหวะ และ ทำนองของกลอนลำ

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

หลักฐานที่ต้องการจะกำหนดข้อแนะนำเกี่ยวกับการประเมิน และควรที่จะใช้ประกอบร่วมกันกับเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Performance Criteria) และทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

1. การแสดงที่นำเสนอผ่านภาพถ่าย VDO หรือสื่อ Social media ในรูปแบบต่าง ๆ
2. เกียรติบัตร วุฒิบัตรเกี่ยวกับการแสดงหมอลำ และ/หรือ
3. เอกสารรับรองและผลการประเมินจากบุคลากรหรือผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับสาขาอาชีพ

(ข) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

1. ใบผ่านการอบรมในหลักสูตร ที่เกี่ยวกับการแสดงหมอลำ (ถ้ามี)

(ค) คำแนะนำในการประเมิน

ประเมินเกี่ยวกับลำและฟ้อนตามแบบหมอลำใหญ่

(ง) วิธีการประเมิน

1. สาธิตการปฏิบัติงาน
2. แฟ้มสะสมผลงาน

15. ขอบเขต (Range Statement)

ขอบเขตอธิบายถึงขอบเขตของการปฏิบัติงาน และสภาพแวดล้อมอื่น ๆ หรือสถานการณ์อื่น ๆ ที่มีผลกระทบต่อการทำงาน รวมถึงเครื่องมือ อุปกรณ์ เทคโนโลยี ทรัพยากรที่ใช้ หรือข้อกำหนดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(ก) คำแนะนำ

1. ผู้เข้ารับการประเมินจะต้องลำตรงจังหวะแบบหมอลำใหญ่ที่กำหนดไว้ เช่น ทำนองลำทางสั้น ทำนองลำย่าว ทำนองลำเดินออกฉากของตัวเอก เป็นต้น
2. ผู้เข้ารับการประเมินจะต้องลำถูกต้องตามทำนองแบบหมอลำใหญ่ที่กำหนดไว้ เช่น ทำนองลำทางสั้น ทำนองลำย่าว ทำนองลำเดินออกฉากของตัวเอก เป็นต้น

(ข) คำอธิบายรายละเอียด

ผู้เข้ารับการประเมินต้องลำตรงจังหวะแบบหมอลำใหญ่ คือ ลำด้วยเสียงที่ตรงตามความสั้นยาวของวาดลำ ลำได้ถูกต้องตามจังหวะ ลำถูกต้องตามทำนองแบบหมอลำใหญ่ คือ ลำตรงตามระดับเสียงสูงต่ำและตรงตามคีย์ ลำไม่หนีลายแคน

ลายแคน หมายถึง คือทำนองแคนที่หมอแคนใช้เป่าประสานเสียงลำที่ทำให้กล่อมกันกับเสียงลำ พาให้เกิดความม่วนชื่นยิ่งขึ้น

(ค) เครื่องมืออุปกรณ์และวัสดุที่จำเป็น

1. องค์กรที่มีหน้าที่รับรองสมรรถนะของบุคคลตามมาตรฐานอาชีพ CB จะต้องเตรียมเครื่องเสียง และ หมอแคนไว้ให้
2. ผู้เข้ารับการประเมินจะต้องแต่งกายด้วยชุดที่มีความสุภาพเหมาะสมกับการแสดง และต้องเตรียมแคนมาด้วย ในกรณีที่มีการแสดงในสถานการณ์ที่มีปฏิสัมพันธ์ผู้เข้ารับประเมินจะต้องจัดเตรียมนักแสดงร่วมที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องระหว่างปฏิบัติการทดสอบสมรรถนะดังกล่าวมาเอง

16. หน่วยสมรรถนะร่วม (ถ้ามี)

N/A

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

พิจารณาหลักฐานจากแฟ้มสะสมผลงานที่เป็นเอกสารรับรองผลงาน
รับรองความรู้ความสามารถที่ผ่านมาก่อนหน้าและให้ประเมินสมรรถนะของผู้เข้ารับการประเมินด้วยเครื่องมือประเมินความรู้และทักษะให้ครอบคลุมเกณฑ์การปฏิบัติงาน ทักษะและความรู้ที่ต้องการของหน่วยสมรรถนะนี้

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ L503

2. ชื่อหน่วยสมรรถนะ แสดงกลอนลำที่มีเนื้อหาแบบหมอลำใหญ่

3. ทบทวนครั้งที่ N/A

4. สร้างใหม่ ☑ **ปรับปรุง** ☐

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

หน่วยสมรรถนะนี้ประกอบไปด้วยความรู้และทักษะในการแสดงกลอนลำที่มีเนื้อหาแบบหมอลำใหญ่ โดยสามารถจัดเรียงเนื้อหากลอนลำได้ครบตามแบบหมอลำใหญ่ ตีความและสรุปเนื้อหาของกลอน ลำได้แบบหมอลำใหญ่ตามที่กำหนด เช่น กลอนคดีโลก กลอนคดีธรรม เป็นต้น

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☐	☑	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

นักแสดงหมอลำ

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

N/A

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

N/A

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
L50301 ร้อยเรียงเนื้อหากลอนลำได้ครบตามแบบหมอลำใหญ่	1. ลำด้วยเนื้อหากลอนลำได้ครบสมบูรณ์ 2. สื่อสารเนื้อหาได้ครบสมบูรณ์ชัดเจน ลื่นไหล ไม่ติดขัด	การสาธิตการปฏิบัติงาน แฟ้มสะสมผลงาน
L50302 ตีความและสรุปเนื้อหาของกลอนลำได้แบบหมอลำใหญ่	1. อธิบายความหมายของเนื้อหากลอนลำได้แบบหมอลำใหญ่ 2. สรุปเนื้อหาสาระในกลอนลำแบบหมอลำใหญ่	การสาธิตการปฏิบัติงาน แฟ้มสะสมผลงาน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

N/A

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) ความต้องการด้านทักษะ
แสดงกลอนลำที่มีเนื้อหาแบบหมอลำใหญ่ โดยต้องจัดเรียงเนื้อหากลอนลำได้ครบตามแบบหมอลำใหญ่
(ข) ความต้องการด้านความรู้
ตีความและสรุปเนื้อหาของกลอนลำได้

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

หลักฐานที่ต้องการจะกำหนดข้อแนะนำเกี่ยวกับการประเมิน และควรที่จะใช้ประกอบร่วมกันกับเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Performance Criteria) และทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

1. การแสดงที่นำเสนอผ่านภาพถ่าย VDO หรือสื่อ Social media ในรูปแบบต่าง ๆ
2. เกียรติบัตร วุฒิบัตรเกี่ยวกับการแสดงหมอลำ และ/หรือ
3. เอกสารรับรองและผลการประเมินจากบุคลากรหรือผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับสาขาอาชีพ

(ข) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

1. ใบผ่านการอบรมในหลักสูตร ที่เกี่ยวกับการแสดงหมอลำ (ถ้ามี)

(ค) คำแนะนำในการประเมิน

ประเมินเกี่ยวกับลำและฟ้อนตามแบบหมอลำใหญ่

(ง) วิธีการประเมิน

1. สาธิตการปฏิบัติงาน
2. แฟ้มสะสมผลงาน

15. ขอบเขต (Range Statement)

ขอบเขตอธิบายถึงขอบเขตของการปฏิบัติงาน และสภาพแวดล้อมอื่น ๆ หรือสถานการณ์อื่น ๆ ที่มีผลกระทบต่อการทำงาน รวมถึงเครื่องมือ อุปกรณ์ เทคโนโลยี ทรัพยากรที่ใช้ หรือข้อกำหนดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(ก) คำแนะนำ

1. ผู้เข้ารับการประเมินจะต้องจัดเรียงเนื้อหากลอนลำได้ครบตามแบบหมอลำใหญ่ เช่น กลอนคดีโลก กลอนคดีธรรม เป็นต้น
2. ผู้เข้ารับการประเมินจะต้องตีความและสรุปเนื้อหาของกลอนลำที่กำหนดได้แบบหมอลำใหญ่ เช่น กลอนคดีโลก กลอนคดีธรรม เป็นต้น

(ข) คำอธิบายรายละเอียด

ผู้เข้ารับการประเมินต้องแสดงกลอนลำที่มีเนื้อหาแบบหมอลำใหญ่ โดยจัดเรียงเนื้อหากลอนลำได้ครบตามแบบหมอลำใหญ่ คือ ลำด้วยเนื้อหากลอนลำได้ครบสมบูรณ์ สื่อสารเนื้อหาได้ครบสมบูรณ์ ลื่นไหล ไม่ติดขัด ตีความและสรุปเนื้อหาของกลอน ลำได้แบบหมอลำใหญ่ คือ อธิบายความหมายของเนื้อหากลอนลำได้ สรุปเนื้อหาสาระในกลอนลำ

(ค) เครื่องมืออุปกรณ์และวัสดุที่จำเป็น

1. องค์กรที่มีหน้าที่รับรองสมรรถนะของบุคคลตามมาตรฐานอาชีพ CB จะต้องเตรียมเครื่องเสียง และ หมอแคนไว้ให้
2. ผู้เข้ารับการประเมินจะต้องแต่งกายด้วยชุดที่มีความสุภาพเหมาะสมกับการแสดง และต้องเตรียมแคนมาด้วย ในกรณีที่มีการแสดงในสถานการณ์ที่มีปฏิสัมพันธ์ ผู้เข้ารับประเมินจะต้องจัดเตรียมนักแสดงร่วมที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องระหว่างปฏิบัติการทดสอบสมรรถนะดังกล่าวมาเอง

16. หน่วยสมรรถนะร่วม (ถ้ามี)

N/A

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

พิจารณาหลักฐานจากแฟ้มสะสมผลงานที่เป็นเอกสารรับรองผลงาน
รับรองความรู้ความสามารถที่ผ่านมาก่อนหน้าและให้ประเมินสมรรถนะของผู้เข้ารับการประเมินด้วยเครื่องมือประเมินความรู้และทักษะให้ครอบคลุมเกณฑ์การปฏิบัติงาน ทักษะและความรู้ที่ต้องการของหน่วยสมรรถนะนี้

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ L504

2. ชื่อหน่วยสมรรถนะ ลำได้ตามจังหวะและทำนองของเสียงแคนแบบหมอลำใหญ่

3. ทบทวนครั้งที่ N/A

4. สร้างใหม่ ☑ **ปรับปรุง** ☐

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

หน่วยสมรรถนะนี้ประกอบไปด้วยความรู้และทักษะในการแสดงตอบสนองต่อเสียงดนตรีที่ได้ฟังแบบหมอลำใหญ่
ลำได้ตรงกับทำนองเสียงสูงต่ำของเสียงแคนแบบหมอลำใหญ่ตามที่กำหนด และ ลำได้ตรงจังหวะตามสัดส่วนความสั้นยาวของเสียงแคนแบบหมอลำใหญ่ตามที่กำหนดได้ เช่น ทำนองลำทางสั้น ทำนองลำยาว ทำนองลำเดินออกฉากของตัวเอก เป็นต้น

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☐	☑	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

นักแสดงหมอลำ

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

N/A

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

N/A

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
L50401 ลำได้ตรงกับทำนองเสียงสูงต่ำของเสียงแคนที่ได้ฟังแบบหมอลำใหญ่ตามที่กำหนดได้	1. ออกเสียงสูงต่ำได้ตรงตามเสียงแคนลายทางสั้นแบบหมอลำใหญ่ 2. ออกเสียงสูงต่ำได้ตรงตามเสียงแคนลายทางยาวแบบหมอลำใหญ่	การสาธิตการปฏิบัติงาน แฟ้มสะสมผลงาน
L50402 ลำได้ตรงจังหวะตามสัดส่วนความสั้นยาวของเสียงแคนที่ได้ฟังแบบหมอลำใหญ่ตามที่กำหนดได้	1. ออกเสียงสั้นยาวได้ตรงตามเสียงแคนลายทางสั้นแบบหมอลำใหญ่ 2. ออกเสียงสั้นยาวได้ตรงตามเสียงแคนลายทางยาวแบบหมอลำใหญ่	การสาธิตการปฏิบัติงาน แฟ้มสะสมผลงาน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

N/A

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) ความต้องการด้านทักษะ
1. ลำได้ตรงกับทำนองเสียงสูงต่ำของเสียงแคนแบบหมอลำใหญ่ตามที่กำหนด
2. ลำได้ตรงจังหวะตามสัดส่วนความสั้นยาวของเสียงแคนแบบหมอลำใหญ่ตามที่กำหนด
(ข) ความต้องการด้านความรู้
เข้าใจทำนอง และจังหวะของกลอนลำ

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

หลักฐานที่ต้องการจะกำหนดข้อแนะนำเกี่ยวกับการประเมิน และควรที่จะใช้ประกอบร่วมกันกับเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Performance Criteria) และทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

1. การแสดงที่นำเสนอผ่านภาพถ่าย VDO หรือสื่อ Social media ในรูปแบบต่าง ๆ
2. เกียรติบัตร วุฒิบัตรเกี่ยวกับการแสดงหมอลำ และ/หรือ
3. เอกสารรับรองและผลการประเมินจากบุคลากรหรือผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับสาขาอาชีพ

(ข) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

1. ใบผ่านการอบรมในหลักสูตร ที่เกี่ยวกับการแสดงหมอลำ (ถ้ามี)

(ค) คำแนะนำในการประเมิน

ประเมินเกี่ยวกับลำและฟ้อนตามแบบหมอลำใหญ่

(ง) วิธีการประเมิน

1. สาธิตการปฏิบัติงาน
2. แฟ้มสะสมผลงาน

15. ขอบเขต (Range Statement)

ขอบเขตอธิบายถึงขอบเขตของการปฏิบัติงาน และสภาพแวดล้อมอื่น ๆ หรือสถานการณ์อื่น ๆ ที่มีผลกระทบต่อการทำงาน รวมถึงเครื่องมือ อุปกรณ์ เทคโนโลยี ทรัพยากรที่ใช้ หรือข้อกำหนดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(ก) คำแนะนำ

1. ผู้เข้ารับการประเมินจะต้องลำได้ตรงกับทำนองเสียงสูงต่ำของเสียงแคนแบบหมอลำใหญ่ตามที่กำหนดได้ เช่น ทำนองลำทางสั้น ทำนองลำย่าว ทำนองลำเดินออกฉากของตัวเอก เป็นต้น
2. ผู้เข้ารับการประเมินจะต้องลำได้ตรงจังหวะตามสัดส่วนความสั้นยาวของเสียงแคนแบบหมอลำใหญ่ตามที่กำหนดได้ เช่น ทำนองลำทางสั้น ทำนองลำย่าว ทำนองลำเดินออกฉากของตัวเอก เป็นต้น

(ข) คำอธิบายรายละเอียด

ผู้เข้ารับการประเมินต้องแสดงตอบสนองต่อเสียงดนตรีที่ได้ฟังแบบหมอลำใหญ่ โดยลำได้ตรงกับทำนองเสียงสูงต่ำของเสียงแคนแบบหมอลำใหญ่ตามที่กำหนดได้ คือ ออกเสียงสูงต่ำได้ตรงตามเสียงแคนลายทางสั้น และเสียงแคนลายทางยาว ลำได้ตรงจังหวะตามสัดส่วนความสั้นยาวของเสียงแคนแบบหมอลำใหญ่ตามที่กำหนดได้ คือ ออกเสียงสั้นยาวได้ตรงตามเสียงแคนลายทางสั้น และเสียงแคนลายทางยาว

(ค) เครื่องมืออุปกรณ์และวัสดุที่จำเป็น

1. องค์กรที่มีหน้าที่รับรองสมรรถนะของบุคคลตามมาตรฐานอาชีพ CB จะต้องเตรียมเครื่องเสียง และ หมอแคนไว้ให้
2. ผู้เข้ารับการประเมินจะต้องแต่งกายด้วยชุดที่มีความสุภาพเหมาะสมกับการแสดง และต้องเตรียมแคนมาด้วย ในกรณีที่มีการแสดงในสถานการณ์ที่มีปฏิสัมพันธ์ ผู้เข้ารับประเมินจะต้องจัดเตรียมนักแสดงร่วมที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องระหว่างปฏิบัติการทดสอบสมรรถนะดังกล่าวมาเอง

16. หน่วยสมรรถนะร่วม (ถ้ามี)

N/A

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

พิจารณาหลักฐานจากแฟ้มสะสมผลงานที่เป็นเอกสารรับรองผลงาน
รับรองความรู้ความสามารถที่ผ่านมาก่อนหน้าและให้ประเมินสมรรถนะของผู้เข้ารับการประเมินด้วยเครื่องมือประเมินความรู้และทักษะให้ครอบคลุมเกณฑ์การปฏิบัติงาน ทักษะและความรู้ที่ต้องการของหน่วยสมรรถนะนี้